

Číslo: 01 – 46 / 2023 – 5

Dňa: 13.06.2023

Činnosť Výboru pre kultúru NRSNM v prvej polovici roka 2023

V prvej polovici roka 2023 Výbor pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny pracoval v súlade so schváleným plánom a programom na bežný rok. Zaoberal sa rozvojom, zveľaďovaním a zachovávaním kultúry a kultúrneho dedičstva i tradície príslušníkov slovenskej národnostnej menšiny. Jednotlivé aktivity a podujatia, ktoré si výbor plánom a programom predsavzal podporiť resp. participovať v ich organizácii, v rámci koordinácie výboru boli pomerne rozvetvené. Je známe, že v oblasti kultúry dynamika realizácie väčšiny podujatí smeruje až od konca jarného obdobia s ich vyvrcholením v letnom a jesennom období. Takže vyjmúc niekoľkých väčších podujatí, väčšina z nich sa behom roka ešte len uskutoční.

- V prvej polovici roka výboru sa ako prvé podujatie dňa 9. februára 2023 na úrade Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie nového zloženia Výboru pre kultúru NRSNM, ktoré bude pracovať v nasledujúcom štvorročnom období 2022 – 2026. Zasadnutím predsedal novozvolený predseda výboru Alexander Bako a zasadnutia sa zúčastnili i predsedníčka NRSNM Dušanka Petráková a člen Výkonnej rady NRSNM poverený kultúrou – Boris Babík. Z novozvolených členov výboru sa zúčastnili: podpredseda výboru Miroslav Oravec a ďalší členovia Vladimír Halaj a Alenka Kotvášová z Padiny, Anna Žolnajová Barcová a Žel'ko Suchánek z Kovačice, Ján Benka z Lalite, Katarína Dobríková z Hložian, Ján Pálik z Kysáča, Anna Zolnajová zo Starej Pazovy a Ivana Kikašová z Báčskej Palanky. V rámci prvého bodu bolo konštituovanie Výboru pre kultúru NRSNM a každému členovi boli udelené rozhodnutia a následne bol schválený program rokovania. V pokračovaní sa všetci členovia osobne predstavili predovšetkým v súvislosti s ich pôsobením v oblasti kultúry. V rámci ďalšieho bodu bola schválená Správa o činnosti Výboru pre kultúru NRSNM za rok 2022 s podujatiami a aktivitami, ktoré realizovalo zloženie výboru z predošlého mandátneho obdobia. Nasledoval bod programu rokovania Plán a program Výboru pre kultúru na rok 2023, ktorý je v tejto fáze podaný ako návrh a ktorý následne bol schválený na zasadnutí NRSNM. Podujatia, ktoré sú vo výbore naplánované na rok 2023, budú sa niest' v znamení súčasných foriem a zvlášť prenášania duchovných tradícií. Akcent je na podpore aktivít mladých generácií. Kreovaním aktivít blízkych mladým ľuďom sa podnecuje pestovanie dorastu slovenskej vojvodinskej kultúry, ale sa tým

zveľaďuje i činnosť samotnej národnostnej rady. Výbor bude podporovať celomenšinové podujatia s osobitným významom pre slovenskú národnostnú menšinu, ktoré majú za sebou viac desaťročí fungovania a organizovania. Je to ešte jeden z množstva dôkazov o udržateľnosti našej kultúry, čiže nášho spoločenstva. Výboru záleží i na podpore menších a odľahlých prostredí, ktoré tiež chce povzbudiť k činnosti, zvlášť tamojšiu mládež. Na druhej strane budú podporené aj iné kultúrne podujatia, tiež podujatia našich inštitúcií s osobitným významom pre našu menšinu s profesionálnou činnosťou, jubilujúce prostredia a pod. Podujatí je skutočne veľký počet a prostriedky budú usmernené do takmer každého prostredia. Výbor zasadal v tvorivom a konštruktívnom ovzduší s predsavzatím, že sa bude podieľať v účasti množstva kultúrnych podujatí v aktuálnom roku.

- V dňoch od 16. do 19. marca 2023 v rumunskom Nadlaku v sídle Demokratického zväzu Slovákov a Čechov prebiehalo udelenie Ceny Ondreja Štefanka s Medzinárodnou konferenciou Združenia, spolky, organizácie a inštitúcie dolnozemskej Slovákov v organizácii Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku a Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku v Nadlaku, na ktorej sa zúčastnili početní kultúrni a vedeckí pracovníci zo slovenskej Dolnej zeme a Slovenskej republiky. Tohtoročnými laureátmi Ceny Ondreja Štefanka sa stali Dr. Katarína Mária Orbánová z Rumunska, ktorá cenu dostala za príspevok k rozvoju, organizovaniu a diverzifikovaniu kultúrneho života a spolkovej činnosti v slovenskom zahraničnom svete a PhDr. Mojmír Benža, PhD. zo Slovenska – za príspevok k rozvoju a propagácii slovenskej literatúry tvorenej v slovenskom zahraničnom svete. Ako je známe Cena Ondreja Štefanka sa od roku 2009 udeľuje na pamiatku tohto literáta, spolkového činiteľa a výrazného lídra slovenskej Dolnej zeme dvom žijúcim osobnostiam slovenského zahraničného sveta alebo občanom Slovenskej republiky, ktorí svojou činnosťou výrazne a dlhodobo prispeli k rozvoju slovenského zahraničného sveta a udeľuje ju Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku v spolupráci so Svetovým združením Slovákov v zahraničí. Na uvedených podujatiach sa pred NRSNM zúčastnili Dušanka Petráková, predsedníčka NRSNM, Alexander Bako, predseda Výboru pre kultúru NRSNM, Svetluša Hlaváčová, koordinátorka VPK NRSNM a zároveň koordinátorka Výboru pre vzdelávanie NRSNM Svetlana Zolňanová, ktorá reprezentovala MOMS zo Selenče ako aj členka NRSNM a podpredsedníčka VPV, ktorá reprezentovala Gymnázium Mihajla Pupina v Kovačici Tatjana Bovdišová.

- Dňa 23. marca 2023 bolo slávnostne otvorené nové sídlo Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Symbolickým prestrihnutím pásky zrekonštruované miestnosti otvorili primátor Nového Sadu Milan Đurić, pokrajinská tajomníčka pre

kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami Dragana Miloševićová a riaditeľ ÚKVS Vladimír Francisty. Keďže doterajší priestor ÚKVS na Njegošovej ulici reštitúciou bol vrátený dedičom, už dávnejšie bola nastolená otázka vyhľadávania trvalejšieho zabezpečenia priestorov. Takže najväčšia vďaka v tomto zmysle patrí mestu Nový Sad a jeho správe pre majetkové a majetkovo právne záležitosti, ako aj Pokrajinskému sekretariátu pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami, ktorí vyšli v ústrety ÚKVS. Našiel sa teda priliehavý priestor, ktorý bol zrekonštruovaný (mesto Nový Sad v rámci tohto projektu zainvestovalo prostriedkami v hodnote 38 miliónov dinárov) a prispôbený potrebám tejto našej reprezentatívnej kultúrnej ustanovizne akou je ÚKVS. V mene spoluzakladateľom ÚKVS – Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny prihovorila sa i predsedníčka rady Dušanka Petráková, ktorá podčiarkla význam Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov ako významného partnera NRSNM v oblasti kultúry, nosného piliera na zachovávanie tradície a identity slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku. Program spestrili hrou na klavíri Marek Stupavský a prednesom Boris Babík, člen NRSNM a VR NRSNM poverený kultúrou.

- V Pivnici dňa 24. marca 2023 bol otvorený 28. Festival divadelných inscenácií dolnozemskej autorov – DIDA. Podľa pravidiel prebiehal počas dvoch víkendov. Tohto roku DIDA priniesla 10 predstavení, ako aj päť sprievodných podujatí. Na začiatku sa prítomným prihovorila Andrea Merníková Šimonová, ktorá zároveň otvorila výstavu plagátov, Vladimír Brňa sa zmienil o Panelovej výstave, kým o fotografiách Viery Dorđevićovej hovoril kurátor výstavy Zvonimír Pudelka, ako aj sama autorka. Moderátorkou festivalu bola Kvetoslava Imreková Šusterová a otvorenie výstav piesňami spestril pivnický Komorný zbor Nádeje. Na slávnostnom otvorení festivalu sa prítomným prihovorila predsedníčka Organizačného výboru festivalu Andrea Merníková Šimonová a podujatie slávnostne otvorila predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny Dušanka Petráková. V pokračovaní si ctitelia divadla mohli pozrieť predstavenie Testosteron poľského autora Andžej Saramonoviča v réžii Radoja Čupića a v podaní hercov Slovenského vojvodinského divadla. V rámci DID-y vystúpili divadelné súbory z Kovačice (KOKRAM), Pivnice (OD Janka Čemana), samostatne Ján Salčák, Kysáča (OD KC Kysáč), Nového Sadu (SKC P. J. Šafárika), Starej Pazovy (SD VHV a SKUS hrdinu Janka Čmelíka) a divadlo z Medzibrodu zo Slovenskej republiky.

- Dňa 21. apríla 2023 sa v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade sa uskutočnilo tradičné kultúrne podujatie – 67. Literárne

snemovanie, ktorého sa okrem pracovníkov na poli kultúry zo Srbska zúčastnili i hostia zo Slovenska a z Maďarska. Organizačne ho pripravila redakcia mesačníka pre literatúru a kultúru Nový život v spolupráci so Slovenským vydavateľským centrom a Slovenským kultúrnym klubom z Báčskeho Petrovca. Podujatie podporil Výbor pre kultúru NRSNM. Tradične sa v rámci snemovania udelila i Cena časopisu Nový život za rok 2022 a odznili príspevky na tému Bibliografie v slovenských menšinových literárnych kontextoch. Prítomných na úvod privítala Zdenka Valentová Belicová, tiež Vladimír Valentík a Ladislav Čáni. Annamária Boldocká Grbićová prečítala správu o udelení Ceny Nového života za rok 2022, ktorú získala prof. Dr. Marína Šimáková-Speváková za štúdiu, ktorú venovala zosnulému multimediálnemu konceptualistovi Jaroslavovi Supekovi.

- Dňa 5. mája 2023 v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade sa uskutočnilo vstupné zasadnutie 42. ročníka festivalu Zlatý kľúč, na ktorom sa zúčastnili: predsedníčka NRSNM Dušanka Petráková, podpredsedníčka Obce Báč Marína Balaban, riaditeľ ÚKVS Vladimír Francisty, predsedníčka KUS Jána Kollára Malvína Zolňanová spolu s predstaviteľom tohto spolku Jaroslavom Berédim, Slovenka Benková ako koordinátorka predchádzajúcich ročníkov festivalu a Svetluša Hlaváčová, koordinátorka Výboru pre kultúru NRSNM. Stretnutie sa uskutočnilo so zámerom navzájom sa informovať o blížiacom sa ročníku tohto festivalu, oboznámiť sa o aktivitách, ktoré už bežia – Výzva na tvorbu nových skladieb v žánri populárnej hudby, ktorá je zverejnená na webovej stránke ÚKVS a potrvá do 30. júna t.r. Hovorilo sa o kladoch a nedostatkoch organizácie festivalu, o jeho finančnej konštrukcii, propagácii v médiách, zmene pravidiel a pod. Jedným zo záverov zasadnutia bolo, aby v najbližšom čase spoluzakladatelia, čiže spoluorganizátori festivalu navrhli jedného predstaviteľa do Organizačno-správnej rady festivalu, aby toto teleso mohlo pokračovať v prípravách tohto celomenšinového festivalu.

- Dňa 11. mája 2023 sa uskutočnilo vstupné zasadnutie súvisiace s prípravami na 29. Detský divadelný festival 3xĎ v Starej Pazove. Na zasadnutí boli prítomní predstavitelia jednotlivých organizátorov v čele s predsedom Výboru pre kultúru NRESNM Alexandrom Bakom. Schôdze sa zúčastnila i predsedníčka NRSNM Dušanka Petráková. Hovorilo sa o termíne uskutočnenia tohtoročného festivalu (10. júna) v Starej Pazove, ktorý výnimočne toho roka bude / bol revuálneho charakteru. Dohodnuté boli niektoré organizačné a programové úlohy ako napríklad – príprava propagačného materiálu, slávnostného otvorenia i zatvorenia prehliadky a pod. A. Bako zdôraznil potrebu stretnutia resp. edukácie

učiteľov, ktorí v minulosti mali na starosti divadelné odbočky na našich základných školách (pred obdobím corona vírusu), aby sa na nejaký spôsob revitalizovali tieto odbočky na školách a aby to rezultovalo aj ich účasťou na 3xĎ, ktorý čoskoro vkročí do svojho tretieho desaťročia.

- Dňa 11. mája 2023 v Hložanoch sa uskutočnilo zasadnutie Organizačno-správnej rady 51. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... (17. júna t.r.) v Hložanoch. Zasadnutím predsedal Michal Hataľa, ktorý úvodom privítal predsedníčku NRSNM Dušanku Petrákovú a v rámci rozšíreného zasadnutia sa zúčastnila i predsedníčka Obce Báčsky Petrovec Jasna Šprochová. Na zasadnutí sa riešili všetky organizačno-programové a finančné otázky tohto nášho najväčšieho a organizačne, ale aj finančne najnáročnejšieho festivalu. Zasadnutie Organizačno-správnej rady festivalu Tancuj, tancuj... v Hložanoch sa po realizáciu festivalu uskutočnilo štyrikrát.

- Dňa 14. mája 2023 v Laliti sa uskutočnila 15. Krojová zábava Združenia Matkino srdce. Zábava sa začala slávnostným sprievodom, ktorý tiahol zo Základnej školy Nestora Žučného po budovu Miestneho spoločenstva Lalit' až po Dom kultúry. Hostí uvítala Mária Macková, predsedníčka Združenia Matkino srdce. Prítomným sa prihovorel Pavel Surový, podpredseda NRSNM a pokrajinský poslanec, ktorý zdôraznil význam ochrany ľudových krojov ako aj význam takýchto podujatí. Na 15. Krojovej zábave sa zúčastnilo 15 združení a spolkov z Báčskeho Petrovca, Báčskeho Gračca, Hložian, Deronj, Odžakov, Kulpína, Pivnice, Selenče, Silbaša, Starej Pazovy, Ratkova, Karavukova, Lalite ako aj Iloka a Rijeky z Chorvátska. Podujatie podporil i Výbor pre kultúru NRSNM.

- Dňa 15. mája 2023 v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade bola otvorená samostatná výstava akademickej umelkyne Vesny Opavskej z Belehradu pod názvom Májový rozkvet prírody z albumu Sezonárium. O diele autarky hovoril kurátor výstavy Vladimír Valentík a prihovorela sa aj samotná umelkyňa. Program vernisáže moderovala Danica Vrbová a hrou na gitare netradičným podaním jazzu spestril umelec Ervin Malina. ArtD Vesna Opavská je umelkyňa slovenského pôvodu, ktorá žije a tvorí v Srbsku a Belgicku. Vo svojej umeleckej tvorbe sa venuje témam ekológie a digitálneho záznamu a snaží sa pritom poukázať na dôležitosť ochrany prírody. Umelkynin prístup k digitálnej

grafike sa odráža v kombinácii akvarelu, koláže a fotografie. Má rozpoznateľný štýl, ktorý je pre ňu charakteristický posledných dvadsať rokov. Vesna Opavská vyštudovala bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium grafiky na Fakulte výtvarných umení Univerzity umení v Belehrade. Samostatne vystavovala 14-krát a za svoje umelecké diela bola štyrikrát ocenená. Je nositeľkou výkupnej ceny Výboru pre kultúru NRSNM za rok 2019.

- Dňa 20. mája 2023 v centrálnom sídle Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku bola udelená Cena Pro Cultura Slovaca. Jej tohtoročnými laureátmi sa stali: Mgr. Pavel Hlásznik z Rumunska – za prínos v oblasti tvorby a realizácie významných kultúrnych podujatí, za šírenie dobrého mena slovenského dolnozemskeho umenia a kultúry doma a v zahraničí, za dlhodobú podporu slovenskeho dolnozemskeho umenia a kultúry a za ich prezentáciu a propagáciu a Mgr. Pavel Čáni zo Srbska, za prínos v oblasti výtvarného umenia a šírenia dobrého mena slovenskeho dolnozemskeho umenia a kultúry doma a v zahraničí. Pamätný list bol udelený Jánovi Slávikovi zo Srbska za prínos v oblasti ľudovej kultúry. V mene NRSNM zo Srbska sa na tomto podujatí prihovorila podpredsedníčka národnostnej rady Tatiana Vujačićová.

- Dňa 10. júna 2023 v Starej Pazove sa uskutočnila 29. Prehliadka slovenskej detskej divadelnej tvorby – 3xĎ. Podľa zaužívaného modelu spoluorganizátormi prehliadky sú Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Obec Stará Pazova, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a SKUS hrdinu Janka Čmelíka. Prehliadku podporil aj Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Matica slovenská v Srbsku zabezpečila knižné darčeky. Do organizácie Detskej divadelnej prehliadky sú zapojení aj Základná škola hrdinu Janka Čmelíka a Stredisko pre kultúru zo Starej Pazovy. V tomto roku v rámci prehliadky 3xĎ vystúpili štyri divadelné predstavenia a to revuálne – zo Selenče, Pivnice, Starej Pazovy a Kleku. V prednese krásneho slova sa v rámci otváracieho programu prehliadky predstavili tamojší skvelí recitátori: Petra Kolárová, Dávid Simendić a Mia Jašová. Tohtoročnú detskú divadelnú prehliadku v rámci slávnostného programu otvorila Dušanka Petráková, predsedníčka NRSNM. Okrem iného vo svojom príhovore povedala: „Som nesmierne rada, že sa dnes na tomto mieste znovu – po dvadsiaty deviaty raz – uskutočnilo festivalové stretnutie našich mladých divadelníkov známe ako 3xĎ alebo Detské divadlo deťom. Bez ohľadu na to, že je tohtoročná detská divadelná prehliadka 3xĎ zorganizovaná iným spôsobom a že má revuálny charakter, predsa dnes prejavíme úctu našej divadelnej bohyni Tálii. Verím, že podobne, ako to bolo v starovekom Grécku, keď bohyňa

Tália bola inšpiráciou pre dramatikov, spisovateľov a básnikov, aj dnes nás jej duch bude inšpirovať. Ako i to, že dnešný festival bude vstupom do predjubilejného – tridsiateho ročníka, na ktorom sa potešíme určite väčšiemu počtu detských divadelných predstavení. Chcela by som zdôrazniť, že by sme si mali uvedomiť, že aj divadlo patrí k tomu množstvu vzácných pilierov, ktorými sa snažíme zachovať našu národnú identitu, ako aj náš materinský jazyk. Všetkým divadelníkom preto prajem hodne zdraru a aby v budúcnosti vďaka festivalu 3 x Ď divadelné kamarátenie pokračovalo tam, kde sa, verím, že len dočasne zastavilo.“

V mene Obce Stará Pazova a SKUS hrdinu Janka Čmelíka malých divadelníkov na 3xĎ srdečne privítala Libuška Lakatošová. V mene MSS podpredsedníčka Anna Horvátová, v mene Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí boli prítomné Vladislava Jančoškova a Jana Kopanicová, tiež Dragoslav Bonďi, predseda Výkonného výboru Rady MS Stará Pazova. Prví na doskách vystúpili členovia divadelnej pobočky ZŠ hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy s predstavením Moje prvé rande podľa textu Márie Kotvášovej-Jonášovej a v réžii Ivana Ječmena a Alexandra Materáka. Na motívy ľudovej rozprávky Vlk a sedem kozliatok v réžii Anny Kolekovej a Terézie Žiakovej vystúpili žiaci ZŠ Jána Kollára zo Selenče. Ochotnícke divadlo Janka Čemena z Pivnice na pazovskom javisku zahralo predstavenie na predlohu Viery Benkovej Pust'ba do rozhlasu a v réžii Ľuboslava Majeru. Členovia divadelnej pobočky ZŠ Jovana Dučića z Kleku vystúpili s predstavením Mnogo nemira zbog Šekspira autorky textu Tereze Janjičovej a v réžii Tatjany Dursunovej ako najlepšie tohtoročné predstavenie na detskej pokrajinskej prehliadke v Temeríne.

Medzi predstaveniami najmladším divadelníkom a účastníkom prehliadky spoluorganizátori tohto podujatia ponúkli aj zaujímavé obsahy akými boli predstavenie projektu Slovenského vojvodinského divadla (SVD) a v aule divadelnej sály obľúbenou aktivitou pre deti ani tentoraz nevystalo maľovanie na tvár a výstava žiackych výtvarných prác na tému prehliadky 3xĎ z viacerých prostredí. O projekte SVD, ktorého na jeseň bude zverejnená výzva, hovorila Miroslava Blažičová, organizátorka SVD, a ktorý je upriamený aj na túto divadelnú prehliadku. Projekt je venovaný divadelníkom, vedúcim spolkov a divadelných odbočiek a zároveň aj recitátorom. Prezentácii projektu v Klube VHV sa okrem predstaviteľov uvedených súborov zúčastnili aj divadelníci z Vojlovice-Pančeva, Bingule a Boľoviec. Výkony hercov sledovala iba detská porota, ktorú tvorili žiaci staropazovskej základnej školy hrdinu Janka Čmelíka: Marína Bogdanovičová, Ema Lakatošová a Martin Demrovský, ktorí udelili už tradičné ceny, pre ktoré odmeny zabezpečila Matica slovenská v Srbsku.

- V areáli hložianskeho amfiteátra 17. júna 2023 sa uskutočnil 51. ročník Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... Spoluzakladatelia, spoluorganizátori a realizačný tím hostiteľov sa i toho roku snažili vytvoriť čím prajnejšie podmienky na priebeh festivalu. V Hložanoch v tento deň festivalom tradične žije celá osada a tak folklór i tentoraz bolo cítiť na každom kroku. Mal tri súťažiacie časti – koncert speváckych skupín a orchestrov a dva tanečné koncerty. Poobedňajší a večerný, ktorý mohli sledovať i diváci prostredníctvom priameho televízneho prenosu RT Vojvodiny. Prítomným sa v Dome kultúry pred koncertom speváckych skupín a orchestrov prihovorila Anna Speváková, úradujúca riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Po ukončení nasledovalo defilé hložianskymi ulicami a tak sa všetky súbory dostali k festivalovému dejisku – amfiteátru. V rámci otváracieho ceremoniálu úvodné slovo mal predseda Organiozačno-správnej rady 51. FF Tancuj, tancuj... Michal Hataľa, ktorý v pokračovaní privítal vzácných hostí. Nasledovali príhovory predsedu rady MS Hložany Stanislava Srnku, predsedníčky NRSNM Dušanky Petrákovej a predsedníčky Obce Báčsky Petrovec Jasny Šprochovej. Festival otvoril pár víťazného súboru 50. FF Tancuj, tancuj... – KOS Jednota z Hložian. Po vztýčení festivalovej vlajky nasledoval spoločný otvárací tanec predstaviteľov všetkých folklórnych súborov. Koncert speváckych skupín a orchestrov moderovala Andrea Stanivuková a poobedňajší a večerný koncert folklórnych skupín moderovali Anna Chrtánová-Leskovac a Rastislav Labáth. Koordinátorkou festivalu bola Danica Vrbová.

Na tohtoročnom festivale sa zúčastnili spevácke skupiny, ľudový orchester a folklórne súbory z Pivnice, Báčskeho Petrovca, Kovačice, Padiny, Starej Pazovy, Nového Sadu, Kysáča, Vojlovice, Hajdušice, Hložian, Šídu, Aradáča, Lugu, Kulpína, Erdevíka a Iloka (Chorvátsko). Hostujúce súbory boli: Folklórny Srbského kultúrneho centra Stefana Nemanju z Kraljeva, Maďarský KUS Szirmai Károlyho FS Cifra z Temerínu, Rusínske kultúrne centrum z Nového Sadu ako i hostia sólisti z Fiľakova (Slovenská republika), Martina Agarská z Boľoviec a Rastislav Struhár z Hložian.

Kým vystupoval hostujúci súbor odborná porota hodnotila vystúpenia tanečných súborov a pracovala v zložení: Zdenka Bobáčková, Ján Slávik a Vladislav Pop. Ľudový odev hodnotil Marian Pavlov a keď ide o porotu, ktorá hodnotila prednesy speváckych skupín a orchestrov, pracovala v zložení: Milina Sklabinská, Jarmila Juricová-Stupavská a Slovenka Benková. Scenáre všetkých koncertov napísala Katarína Melegová-Melichová.

V kategórii ľudových orchestrov porota sa rozhodla neudelit' cenu, keďže sa zúčastnil iba jeden orchester.

V kategórii speváckych skupín výsledky vyzerajú nasledovne:

1. cena: Pivnica, SKUS Pivnica – mužská spevácka skupina: Keť ja pójd'em na tú vojnu, Rukuval som za vojáčka, Pešťanská kasáreň. Umeleckí vedúci: Daniel Činčurák a Vlastislav Týr, nacvičil Ondrej Maglovský a piesňový materiál vybral kolektív.

2. cena: Nový Sad, SKC Pavla Jozefa Šafárika – mužská spevácka skupina: Zmes slovenských ľudových piesní Kúpiv Cigám somára. Umelecká vedúca Tatiana Jašková a piesňový materiál vybrala Marína Kováčová.

3. cena: Aradáč, KC Aradáč – mužská spevácka skupina: V aradáckom poli je hosťíneec noví, Keť sa mi préj'd'eme, Keť som išou od má mil'ej z lampášom. Úprava zmesi Ondrej Maglovský, nacvičila Vierka Godová, korepetítor Martin Torňoš a piesňový materiál vybrali Ján a Miroslav Zvarovci.

Špeciálne ceny získali: ženská spevácka skupina KUS Mladosť z Lugu za zmes slovenských ľudových piesní Eš'te sa ňevidám. Umelecká vedúca a piesňový materiál vybrala Vera Bažal'ová a ženská spevácka skupina SKC Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu za zmes slovenských ľudových piesní Pod krídlom husi. Umelecká vedúca a piesňový materiál vybrala Tatiana Jašková.

V kategórii tanečných skupín výsledky boli nasledujúce:

1. cena: Pivnica, SKUS Pivnica, FS V pivnickom poli – staršia tanečná skupina: Pôvodný tanec V zime na tanci | Autor choreografie a umelecký vedúci Janko Merník, vedúci orchestra Vladko Valentík-Gonzo a Ondrej Maglovský. Pivničania získali aj sošku NRSNM.

2. cena: Nový Sad, SKC P. J. Šafárika – folklórny súbor Šafárik: Štylizovaný tanec Hrala sa d'ievčina, autor choreografie Ivan Slávik, umelecký vedúci Filip Ďurík a vedúca orchestra Tatiana Jašková.

3. cena: Hložany, KOS Jednota – mladšia tanečná skupina: Štylizovaný tanec Zažeň, Jaňik, ovce... Autor choreografie a umelecký vedúci Jaroslav Kriška, vedúci orchestra Ivan Galamboš.

Špeciálnu cenu získal folklórny súbor Padina, SKUS Slnečnica: Zvyk Na Šťefana, autorka choreografie Anna Halajová, nacvičili: Anna Halajová a kolektív, vedúci orchestra bol Vladimír Halaj.

Diplomy za ľudový kroj získali Folklórny súbory SKOS Erdevík z Erdevíka, SKUS Slnečnica z Padiny a SKUS Pivnica.

Režisér festivalu Podpolianske slávnosti v Detve Vlastimil Fabišík oznámil, že na Krajanskej nedeli 2024 budú účinkovať súbory V pivnickom poli z Pivnice a SKOS Erdevík, kým súbor P. J. Šafárika z Nového Sadu je pozvaný na medzinárodný festival Jánošíkov dukát do Prahy.

Podľa ustáleného modelu organizovania slovenských vojvodinských festivalov, ktoré majú celomenšinový ráz, spoluzakladateľmi festivalu Tancuj, tancuj... i tentoraz boli Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny v

Srbsku a KOS Jednota z Hložian. Organizátormi –Miestne spoločenstvo Hložany, Obec Báčsky Petrovec a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov. Okrem spomenutých zakladateľov a organizátorov, festival finančne podporili i Ministerstvo kultúry Srbskej republiky, Autonómna pokrajina Vojvodina, Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Obec Báčsky Petrovec, Miestne spoločenstvo Hložany, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a Kultúrno-osvetový spolok Jednota z Hložian.

Festival mal niekoľko sprievodných podujatí – jarmok v organizácii SŽ Slovenka, výstavu V jednu všednú sobotu v minulosti, tiež SŽ Slovenka a 30. Hložiansku paletu – výstavu hložianskych výtvarných umelcov. Tiež výstavy fotografií Svet starých očami mladých a 110 rokov divadla v Hložanoch.

- Dňa 25. júna t.r. sa uskutočnil aj tretí tohtoročný celomenšinový festival – 29. Detský folklórny festival Zlatá brána v Kysáci. Predchádzali mu sprievodné podujatia, ktoré prilákali do tohto rozprávkového areálu návštevníkov aj v piatok 23. a v sobotu 24. júna. Výkony súťažných súborov hodnotila odborná porota v zložení: Anna Medveďová (etnologička), Olivera Popadićová (hudobná pedagogička) a Ján Slávik (choreograf, ideový tvorca a zakladateľ DFF Zlatá brána). Podľa ich rozhodnutia na záver galakonzertu udelili ceny najúspešnejším tanečným a speváckym súborom. Prvú cenu a sošku NRSNM udelili Detskému folklórnemu súboru Vločka Základnej školy Mladých pokolení v Kovačici, 2. cenu Detskému folklórnemu súboru Ratolesť SKUS Pivnica (mladšia skupina) z Pivnice a 3. cenu Detskému folklórnemu súboru Vrkôčiky Základnej školy Bratstvo v Aradáči. Na návrh odbornej poroty za vynikajúcu interpretačnú úroveň udelili i špeciálne ceny, a to piatim súborom: DSS KUS Petrovská družina (Nádeje a stredná skupina) z Báčskeho Petrovca, DFS Bažalička KUS Zvolen z Kulpína, DFS KUS Petrovská družina (staršia skupina) z Báčskeho Petrovca, DFS Zvončeky SKOS Erdevík z Erdevíka a DFS SKUS Slnečnica pri ZŠ maršala Tita (mladšia skupina) v Padine. Ďalšiu špeciálnu cenu udelili Alene Pálikovej, tajomníčke Kultúrneho centra Kysáč, a je to cena Kultúrnemu centru Kysáč za úspešnú organizáciu festivalu. Tohtoročný 29. Detský folklórny festival Zlatá brána, ktorý si právom pridal i prívlastok medzinárodný, zorganizovala Ustanovizeň pre kultúru a vzdelávanie Kultúrne centrum Kysáč pod záštitou mesta Nový Sad, ktorý festival i financoval. Finančne ho podporili i ďalšie inštitúcie: Ministerstvo kultúry a informovania Republiky Srbsko, Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Podľa prvých zhodnotení bol toto zatiaľ najúspešnejší a najkrajší festival. V päťhodinovom galaprograme odznelo 32 hudobno-speváckych a tanečných bodov a vystúpili súbory z našej krajiny a zo

zahraničia (Maďarsko, Chorvátsko, Slovensko). Po 14. bode program síce prerušil prudký lejak, avšak po dobrej polhodinke galaprogram na zámku Zlatej brány na nádvorí kysáčskej základnej školy úspešne pokračoval. Na začiatku ústredného programu moderátorka Andrea Miháľová vyzvala na javisko tanečný pár z každého účinkujúceho súboru. Vzápätí sa auditóriu prihovoril Pavel Surový, riaditeľ Kultúrneho centra Kysáč, a privítal hostí. Z javiska sa prihovorila i Dušanka Petráková, predsedníčka NRSNM, a festival otvoril Dalibor Rožić, člen Mestskej rady pre kultúru mesta Nový Sad. Galakonzert ako obvykle viedli scénickými prejavmi mladí kysáčski divadelníci.

- Výbor pre kultúru v tomto období sa zúčastnil aj na prvom prípravnom zasadnutí Slovenských národných slávností, ktoré sa uskutočnilo 8. júna 2023 v priestoroch Zhromaždenia obce Báčsky Petrovec a chystané na realizáciu boli aj zmluvy so Združením Perla z Boľoviec, Združením Sv. Vojtecha zo Selenče ohľadom detského výtvarného tábora, podpora vedúcich orchestrov základných škôl a pod.

- Do aktivít výboru zapadla i organizácia zasadnutí a príprava materiálov pri návrhoch podpory projektov, ktoré súbegy vypísali Pokrajinský sekretariát pre vzdelávanie, predpisy, správu, národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá, Pokrajinský sekretariát pre kultúru a verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami, Ministerstvo kultúry a informovania Srbskej republiky a Mesto Nový Sad.

- Do agendy tohto výboru patrilo aj vyplňanie dotazníkov a tlačív pre potreby Pokrajinského sekretariátu pre vzdelávanie, predpisy, správu, národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá ohľadom údajov o počte nadácií, hospodárskych subjektov a iných organizácií, ktorých zakladateľské práva sa čiastočne alebo v úplnosti previedli na národnostnú radu;

- Okrem iných aktivít do pozorovaného polročného obdobia zapadla i jazyková úprava materiálov koordinátorky pre potreby národnostnej rady a jednotlivých výborov; príprava sprievodných listov, odporúčaní, rozhodnutí, záverov, mailovej korešpondencie; preklady (zo srbčiny do slovenčiny a opačne) pre potreby výborov a ústredia NRSNM; zazmluvňovanie, vybavovanie administratívnych, organizačno-technických záležitostí a prispievanie do médií o aktivitách NRSNM; archivovanie materiálu zo zasadnutí výboru a iných telies, tvorba záverov z výboru, resp. zasadnutí iného rázu; zabezpečenie prihlasovacej dokumentácie, životopisov a ladudácií na ceny; príprava dokumentácie a

odporúčaní pre národný dôchodok našich významných osobností z oblasti kultúry do Ministerstva kultúry RS a pod.

– O aktivitách Výboru pre kultúru NRSNM a činnosti NRSNM verejnosť bola informovaná na portáli NRSNM www.rada.org.rs prostredníctvom webových správ písaných zo strany koordinátorky po slovensky, tiež v preklade do srbčiny; koordinátorka bola zapojená do písania správ zo všetkých organizačno-správnych telies festivalov rezortného výboru, ako i správ týkajúcich sa činnosti NRSNM (tiež dvojjazykovo) a väčšiny podujatí, na ktorých sa zúčastňovali predstavitelia NRSNM s ilustračnými fotografiami.

Predseda VPK NRSNM
Alexander Bako